

ภาคพื้นทวี

วัฒนธรรมและประเพณีไทยที่ครุศราวย์

๑. วัฒนธรรมและประเพณีไทย (จาก วัฒนธรรมและประเพณีไทย โดย ท่านผู้หญิงพัว อุบลกนราราชนยเทียร)

ความมีมารยาท หมายถึง การมีกิริยา ว่ารา ใจ ศุภภาพเรียนร้อย ชาติไทย ให้กับคนแบบอย่างของมารยาทให้หล่ออย่าง หล่อชนิด ล้วนแท้เหมาะสมและอาจ ก็คั่งแคล้งแก้ไขให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมและการสมัยໄก์ กิริยามารยาทของไทยแท้ท่า แท้จะแบบนั้นล้วนไม่ขัดกับการใช้อวัยวะประกอบท่า ซึ่งเป็นห่วงคงงามและดูอกรองงาม ลักษณะของกายวิภาคทั้งสิ้น...

มารยาทสำหรับสังคมของชาติไทยย่อมน่าใช้ในสังคมของชาติอื่นได้อย่างดี และใช้ได้ดีในสังคมของชาติไทยก็ต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสม

เราควรจะภาคภูมิใจในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ทั้งเรายังมีภาษา อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย มีอาหารประจำชาติ มีดนตรีและมีศิลปะและวัฒนธรรม ประจำชาติในน้อยหน้าชาติที่เจริญแล้ว

ถูกบุตรถูกธิดาไม่ว่าชาติใด ถ้าได้รับการศึกษาและอบรมมาก็แล้ว ทั้งกาย ว่ารา และใจ ย่อมได้ชื่อว่าเป็นศุภภาพดี ศุภภาพนี้จะรู้จักเห็นนิยรังใจกันเอง มีความ ละอายท่อนบาน ละอายใจกันเอง ไม่ยอมประพฤติการที่ไม่เหมาะสม และสำนึกรักเรื่อง กิริยามารยาทของตนอยู่เสมอๆ นารยาทสำหรับสังคมไทยที่กำหนดขึ้น และปฏิบัติ ทักษะลงให้เหมาะสมแก่ กำลัง เทศะลงมาทั้งแท่งสมัยสุขทั้ง สมัยอนุรุษฯ กับภูมิปัญญา กับภูมิปัญญา จนถึงสมัยปัจจุบันนับเวลาเกือบพันปีมาแล้ว ประเทศไทยของเราเรายังรักษาอันปีกไทยและ ความเป็นเอกลักษณ์ให้คงอยู่ เนทุนนึงก็เพาะปลูกให้มีกิริยามารยาทอ่อนใบงอกงาม กังไก์กล้าม้าแล้วนี้เอง และเพาะรากความรู้การอันควรหรือมีควรและค้ายกระปือชา สามารถของพระมหากษัตริย์ทุกๆ พระองค์ ซึ่งทรงรักษาแผ่นดินไว้ให้สืบมารจนถึงพระองค์ ปัจจุบัน

มาตรฐานทางภาษาแบบไทย

1. ถ้าคองนั่งกับพื้นที่หันหน้าไปดูคองนั่งพับเพียบ ไทยก็จะสารวณนั่งทรงตัวกรงเก็บเท้าทั้งสองข้างซึ่กตัวเรียบร้อยไม่เกรอะ วางมือทั้งสองไว้บนตัก หันหน้าไปดูไปในลักษณะงยาน
2. ในนั่งถ่ายหน้าไปดู ในหันหลังให้ดูไปดู ในเหยียกเท้าให้ดูไปดู
3. ในดิจิวัสดุใช้หรือรับประทานของที่เข้าจัดไว้สำหรับผู้อื่นโดยเฉพาะ
4. ในลอดเลียนผู้ในดูหรือบูห์สูงอย่างกว่ากัน
5. ในงานพิธีไหว้เจ้าจัดเก้าอี้ให้แยกนั่ง เมื่อเห็นผู้ใหญ่ก้องบันเพราะไม่มีที่นั่ง ผู้มารยาทดีควรลุกให้นั่งหรือหาที่นั่งเพิ่มเติมให้
6. เมื่อกองกราบไหว้ดูสิ่งใดดูไปดูหรือดูอื่นกำลังดูอยู่ เมื่อเข้าไปหันหลังเชาอย่าเบียดแทรกเข้าไปยืนบังผู้อื่นช้างหน้า กองกราบให้เป็นการบ้านหน้าหรือบังคากดูอื่น
7. ก่อนจะช่วยเหลือท่าสิ่งใดให้เป็นจะท่องแทบท่องร่างกายผู้ให้ดูก็ต้องรู้สึกตัวว่าค่าซื้อขายเสียก่อน แล้วจึงช่วยเหลือ เช่น ปักกอก หรือยินดุงออกจากตัวให้เป็นกัน
8. เมื่อเห็นสิ่งของ ฯ ผู้ใดก็ก หรือของนั้นจะเสียหาย ไทยเจ้าของไม่รู้ตัวควรจะบอกให้เจ้าของทราบทันที
9. ผู้มารยาทดีบ่อมไม่ดู แทะ แทะ เก้า หรือหาเรือก่อหน้าผู้อื่น แม้จะไหหรือจามก็คงใช้ผ้าเช็ดหน้าปิกปาก ให้เสียงก่ออยลง และไม่ให้ดูอื่นรังเกียจหรือรำคาญ
10. เวลารับของจากผู้ในดูควรยกมือขอรับอย่างดูจะกระซากมาโดยแรงหรือถ้าเป็นของชาวครรภ์แบบรับของนั้น ถ้าเป็นของหนักก็ใช้มือหั้งสองรองรับของนั้น จากมือของผู้ในดู

การไหว้

การไหว้เป็นประเพณีไทยโบราณ เป็นวิชีเก้าอี้แก่ผู้ควรเคารพ จึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสมแก่สถานที่

การไหว้มีหลายวิธี มีพัฒนาไป ขึ้นไหว้ เพื่อเก้าอี้บุคคลธรรมชาติเป็นอยู่ในทุกๆ กรณี

ก. วิธีนั่งไหว้ นั่งพับเทียบพนมมือหั้งสองข้างซึ่นไว้ระดับอก ก้มศีรษะลงให้หัวแม่มือจรากรกันที่หัวร่างคิว

ข. วิธียืนไหว้ ถ้าจะเป็นก่องไหว้เท่าระดับอกสถานที่น้ำเรือน เมื่อพักกันที่ก่องเก้าอี้กันให้พนมมือหั้งสองยกเข้าระดับอก ก้มศีรษะลงจนหัวแม่มือจรากรกันหัวร่างคิว

การรับไหว้ เมื่อมีผู้ท้าความเก้าอี้ให้แก่เรา ควรรับไหว้ กิ้อ เก้าอี้ก่อนเพื่อให้เสียหมายเหตุ หรือทำให้หยุดสักก้าวเดินกระโดดๆ หรือไกรซ จนเป็นเหตุให้นักไม้พยายามเก้าอี้ก่อนไป

วิธีรับไหว้ ยกมือหั้งสองประนมไว้ระดับอกแล้วก็ขึ้นให้สูงมาก หรือน้อมกามฐานะของผู้ให้และของผู้รับไหว้

วิธีนั่งลงหล่อ เป็นวิชีเก้าอี้ใหญ่ที่มีอายุไปสูงมากอีกแบบหนึ่ง ในเวลาเดียวกันนั่งพับเทียบอยู่กับพื้นในเบื้องบนในที่มานั่งทุกครั้งทุกวัย ครั้นจะนั่งพับเทียบตัวตรง ๆ ด้วยสิ่งใดก็ได้ไม่พอ จึงก้มตัวลงให้แขนหั้งสองวางลงบนตักมือประสานกันเงยหน้าขึ้น ในโอกาสที่ทองฟูกโถกโถนหือนั่งเฉย ๆ เงยหน้าพอสมควร ถ้ามิໄກฟูกโถกโถนกันผู้ในตู้

เมื่อนั่งเก้าอี้ใหญ่ ถ้าบุญสูงศักดิ์หรือใหญ่ที่เราเก้าอี้บ้างสูงมากยืนหรือนั่งฟูกโถย์โถต์ ๆ เราจะนั่งอย่างเก้าอี้ในลักษณะหอยหอยลงบนเข่าของเรามือประสานกัน ฟูกโถกโถนกันท่านก็ให้กิ่ก่วนั่งเก้าอี้กัวกรุงเฉยเสีย หอยเห้าให้ชักกันและเก็บเห้าให้ชักกันเก้าอี้ให้มากที่สุด

การกราณ วิธีกราน นั่งในท่ามอนพนมมือให้ชิดกันลงบนพื้นไว้ช้างหน้า ก้มศีรษะลงกับพื้น
ให้หัวงักคว้ารากผึ้งหัวแม่มือ

กรานหรือหมอนกรานจะกระทำให้แก้ผู้ทรงศักดิ์ เจ้านาย และอาวุโส และ
กรานครังเกี่ยวโดยไม่แบบมีอลงกับพื้น

การกลาน วิธีกลาน เป็นการเกลี้ยงตัวผ่านคนมาก ๆ ซึ่งกำลังนั่งอยู่กับพื้น หรือมีผู้อาวุโส
นั่งอยู่กับพื้น ประเพิ่มของเราสอนกันไว้ว่าผู้มีมารยาทดียื่นไม่เกินกรายหัวอก
พื้น

วิธีกลานมีหลายชนิด การกลาน คือ ใช้กระถูกหัวเข้า เกลี้ยงออกไปแทนให้
เท่าเดิม

ก. คลานเข้า ใช้มือทั้งสองข้างแบบลงกับพื้นพุงตัวไว้ นั่งถูกเข้าชิดกับพื้น
กระถูกนิ้วเท้ายันกับพื้นให้กรง เท้าแขนทั้งสองข้างมือแบบยันพื้นจนสุดแขน และกามค่วยเข้า
ขายสลับกันไปจนถึงจุดหมายปลายทาง

ข. คลานเดินเข้า คือ ถูกเข้าลงให้หัวเข้าทั้งสองข้างเกลี้ยงไปข้างหน้าสลับ
เข้าขายทิ้งหนึ่งขาทิ้งหนึ่งแขนใช้เท้าเดิน ไม่กองใช้มือช่วยพุงตัวแบบคลานสี่ข้ามบ้างข้อ ก.
หากการกลานแบบนี้ไม่สูญเสียเป็นพิษยังดีกว่าไม่สูญเสียกับคลานสี่ขา อย่างข้อ ก.

ก. คลานยกห้องนิ้วเดียว ใช้เฉพาะพระมหาภัตตริย์และเจ้านาย และ
ผู้ทรงอาวุโส

คลานยกห้องห้องนิ้ว (คลานไขยก) มือหั้งสองจิ้อของถูกเข้าแล้วทั้งเข้าขัน
ช้างหนึ่งให้กรง สืบเท้าช้างหนึ่งไปข้างหน้า ให้การชัยันตัว (ไขบ่งตัวขัน) แล้วเปลี่ยน
เข้าอีกช้างหนึ่งกังขันสลับกันไปจนถึงจุดหมาย ท่านี้สำหรับเชิญของหนักในระยะไกล แต่กอง
รุ้วจักเบี้ยงตัวให้งานในเวลาคลานแบบนี้ แล้วกองระวังมือของที่เชิญไว้ด้วยพานหรือภาชนะ
อย่างหนึ่งอย่างไก่ลังหกอยู่ในการนรที่เชิญนั้น

๔. กิจกรรมศอก กิจ กิจกรรมเข้าอย่างธรรมชาติ แท่งศอก ให้ล่าแห่นห่อนถ่าง หอกไปกามพื้นให้หอกเกลื่อนไปข้างหน้าแหนเมื่อ แซนและชาจะะเกลื่อนไปพร้อม ๆ กัน และ ข้างเกี่ยวกันกอกอก ใช้กิจกรรมเฉพาะผู้ชายเพื่อแสดงความเคารพยิ่งชื่น เช่น เวลาถวายพระราชสำนักประมุชของประเทศไทยในสมัยโบราณ

การบิน เป็นอธิบายณดที่ใช้กระถูกส่วนยาวของขาและหัวเข้าหักส่วนซ้ายยกกระถูกเชิงกราน กระถูกสันหลัง พร้อมกวยศีรษะชี้นให้ตรงเพื่อให้นำนักลงมาอยู่ที่ปลายเท้าหั้งสองข้างใน เวลา กังก์กัวชั้นกรง

การเคารพในท่ายืน มีกันนี้

บินเคารพซังชาติ เป็นสัญญาลักษณ์ประจำชาติ ซึ่งเป็นที่รักและหวงแหนของ ประชาชนผู้เป็นเจ้าของชาตินั้น ๆ ทั่วโลก ฉะนั้นเวลาเชิญชังชาติชี้นเสาและลงจากเสานุกวน เกรจิงหยกบินเคารพเป็นกิจวัตรประจำวันของประชาชนที่ໄດ້เห็นและໄດ້บินเหลงชาติ บรรเลงกามเวลาที่เชิญชังชาติชี้นหรือลง

1) ในพิธีท่อง ฯ เมื่อเห็นกันเชิญชังชาติผ่านหน้าเรา กองยืนชี้นเพื่อทำความ เคารพทุกครั้ง ชังชาติเป็นสัญญาลักษณ์อันสำคัญที่สุดของชาติ ในเมื่อข้าราชการหรือประชาชน คนໃกบ่าເພື່ອປະໄຍชน์ໄຟແກ່ชาติທອງເລີຍຊືວິກในระหว่างປົງປັນຕິราຊາການ ຮຸນາຄະຈະໃຫ້ชังชาติ ຄຸມສະເພື່ອໃຫ້ເກີບຮົມຍ່າງສູງ

ฉะนั้น แม้จะໃຫ້ชังชาติຈົນເກົ່າຈົກແລ້ວກຳນົດ ເຮົາໄນ້ຄວາມທ່ານາຍຫວຼົງ ອຍາງພາເກາ ฯ ໂກຍໄນ້ເກົ່າພ ໄກທຽນວ່າໃນງານຮາກເຊາຫ່າສາຍຄວັງວິຊີ່ຈົກອອກຈາກກັນ ເສີກົນເປັນຫຸນ ฯ ແລ້ວຈຸກໄຟເບາຈຸນເປັນເດືອດ່ານໄປ

2) ในพันทີທີ່ໄດ້ເຫັນພະນາຫຼາມເກົ່າພະເຈົ້າຍູ້ຫ້າຫວຼົງສົມເກົ່າພະນາມຮາຊີນາດ ເສັກພະຮາຊີກໍາເນີນມາດີງໃນງານພິທີທາງ ฯ ເຮົາກອງຍືນກຽງເພື່ອຄວາມເກົ່າພ ຫວຼົງ ເວລາເຮາຍູ້ນັດນັກເຊື່ນເກີຍກັນເກີວົບຫັນຫຼາໄປທາງທີ່ເສັກຈາ ຜ່ານ ແລ້ວຍຸກຍືນກຽງເພື່ອ ຄວາມເກົ່າພ ຫວຼົງຈະຕາຍຄ້ານັນກີກິ

3) ทุกครั้งที่ໄດ້ຍືນເສີຍເພັດສຽງສອງສະບັບມາຮັບກົດຢືນການນີ້ກົດຢືນກົນທີ່
ຈາກວ່າຈະຈະເພັດເຖິງຄວາມເຄາະພ ແລະກົດຢືນຄວາມຄຳນັບທີ່ຍືນນີ້ໃຫ້ເກາະເນື້ອ
ເພັດຈະ

4) ຍືນກົດຢືນຮັບຜູ້ໃໝ່ທີ່ກຳລັງເກີນເຂົ້ານາໃນຈານ ດ້ວຍເກີນລັງນັ້ນອຸ່ນເກົ້າ
ກົດຢືນກົດກົດຄວາມສ່າງມາເຮັບຮ້ອຍແລະຫັນໜ້າໄປທາງຜູ້ໃໝ່

5) ຜູ້ມີມາຮາທີ່ຈະຍືນການຫຼັບແຂນແລະຫາການຂອງມາຮັບມາຮັບ
ແກດປະປະສານນີ້ໄວ້ຫາງໜາຄວຍເປັນການແສດກຄວາມເກາະພວຍິ້ນ

ກາຮເກີນ ກາຮເກີນ ຕີ້ອ ອູ້ໃນຫ້ຍືນ ກ້າວຊາກຮອດອົກທີ່ຂ່າງສັນກັນ ຂອເຫຼົາແລ້ວວາງເຫຼາ
ໃຫ້ການປະຕູກກົດເກີນນັກຮະການແບ່ນເກີຍ ກວາເກີນໃຫ້ເຮັບຮ້ອຍ ໄນຫັວເຣະ ດັ່ງນີ້ອ
ສັພອກກັນເຂະອະ ໄນສໍາຍົກ ຖ້າກີ່ຮະກຮອງ ແຂນແກວ່າ ພອງນາມໃນສູງຈຸນ່າເກີດຍັກ ດ້ວຍເກີນ
ເປັນໜູ້ຄວາມເຫັນວ່າດູຮອເພື່ອນທີ່ການນ້າງໜັງ ໄນເກີນເງົວຫຼີ້ຂ້າຈັນເກີນໄປ ເນື້ອເກີນ
ກົນຜູ້ໃໝ່ທົ່ວໂລກເກີນສ່າງມາ ເບື້ອງໜ້າພອດສົມຄວາ ກອຍຮະວັງທ່ານອູ້ກົດວິວວາດາ ເນື້ອທ່ານຫຼຸກ
ເກີນເຮົາຈະໄກຫຼຸກທັນຂະໜາກ ເນື້ອເກີນພ່ານຜູ້ນັ້ນກົນພື້ນຫຼືອນັ້ນເກົ້າ ກວາກົນກົດກົດເກົ້າ
ເກີນໃຫ້ເຮັບຮ້ອຍ ໄນກ່ຽວເຂົ້າໄປໃກຕ້າຈັນເປັນທີ່ນ້າຮັງເກີຍຈ ດ້ວຍຜູ້ນັ້ນເປັນຜູ້ໃໝ່ອ່າງໃສ່ນາກ
ເວລາຈະພານໜ້າໄປຄວາລົງຄລານຈະຈານກ່າວເນື້ອພັນໄປແລ້ວຈຶ່ງຄອຍຊຸກຂຶ້ນເກີນກົດໄປ

ກາຮນອນ ກາຮນອນເປັນກົດຍາທີ່ວາງຈ່າງກ່າຍທຸກສ່ວນຫອກຮານລົງນັນເກີຍນອນຫຼືອນນັ້ນທີ່ໄຮັນອນ
ສູກາພັນຄວານອນເຊີຫາທີ່ ແລະເໜາະແກດກາລະໄນ້ໃຫ້ຫຼົວໄປ

ວິຫັນອນ ກາຮນອນກ່າຍອາກາຮສົງເຮັບຮ້ອຍ ໄນກ່ຽນ ໄນກົດພັນ ໄນຕະເນູນ
ແລະໄນ້ປັສສະວະຮົກທີ່ນອນ ສິ່ງເຫຼັນມາຮາກຜູ້ເກີຍເທົ່ານັ້ນທີ່ມ້ານ້າທີ່ຮັບຜິດຂອນຄອຍປຶກຫັດ
ອນຮານນຸກຮ

ຫຼື້ງກາຮນອນໃຫ້ມີກົດ ໄນນອນດີນເປະປະ ຈົນເສື້ອພາງໆຢ່າງດູກ ກາຮນອນໃຫ້
ກະແກງໃຫ້ກົດເປັນນີ້ສັບເປັນກົດສຸດ

นารายาทแบบสากลทางภาษา

การจับมือแบบปัรัง เป็นเครื่องหมายแสดงความยินดีในการท้อนรับ และแสดงความเคารพเป็นมิตรในกรีกไว้เนื้อเชื่อใจกัน อาการกิริยาที่ใช้แสดงความถวายการยื่นมือข้ามเป้า ๆ ของมา ยื่นแสดงให้หงส์มองฝ่ายเด่นความบริสุทธิ์ชัดกันและกัน เปิดเผยชัดกันและกันว่าไม่มีอะไรซ่อนอยู่ในมือก่อนที่จะจับมือกัน เช่นเดียวกับการแสดงความเคารพของประเพณีไทย ถวายการยื่นมือหงส์มองข้างมาพนมแล้วก้มศีรษะลงแสดงความเคารพ เจ้าของบ้านเป็นผู้ยื่นมือให้แก่ผู้ที่มาเยี่ยมก่อนเสมอ ถ้ามุนน้ออาวุโสกว่า จงถอยให้ห่างยืนมือให้เรา ก่อน ถ้าห่างไม่ยืนมือให้เรา กแสดงความเคารพถวายการยื่นมือชีรษะ (แบบปัรัง) หรือยกมือไหว้ (แบบไทย) ให้ห่างก่อน

บริจัมมอนน์ ใช้มือขวาเท่านั้น ถ้ามือขวาอยู่ในกระเบื้องทางเงงให้รีบเคอกอกก่อนการจับมือในกรณีนี้หรือเขย่าขันเกินกว่าเหตุ การเป็นไปในลักษณะที่บุ่มนวล

บุ่มนารายาทที่ไม่ควรออกหรืออยู่เกิดเป็นการทักทาย เพราะเกี่ยวกับอนาคตยังคงเกิด

บุ่มนารายาทที่ ควรยินดีใจมากกว่าเจ้าของบ้านจะเชิญให้นั่ง

บุ่มนารายาทที่ ไม่ควรนั่งไขว้หาง

บุ่มนารายาทที่ เมื่อมีผู้อาวุโสกว่าเข้าถึง ควรถูกขึ้นแสดงความเคารพจนกว่าหานมุนน์จะนั่งลง ถ้าเก้าอี้ไม่พอการสละเก้าอี้ให้

บุ่มนารายาทที่ เจ้าของบ้านบูชาด้วยการถูกขึ้นให้แก่ผู้มีอาวุโสมากกว่า ถ้าจะจับมือทักทายกันก็ปฏิบัติกันที่กล่าวไว้ช่างกันนั้น

การเคารพพระสงฆ์

ศาสนาเป็นสถาบันสำคัญยิ่งสำหรับชนในชาติ เพราะคำสอนของพระศาสดาย้อมเป็นหลักทางใจ และเป็นแนวคิดในการชีวิตให้อยู่ในหัวของกล่องธรรมเพื่อความสุขสงบของชนในชาติ คนไทยไก่ชี้ว่า เป็นชาติที่มีใจนับถือมั่นอยู่ในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และปฏิบัตศาสนาประเพณีกลดความไม่ไกราด

ในที่นี้จะໄก็กล่าวถึงวิธีการทดสอบศักยภาพงานระเบียบประเพณีของไทย
ดังท่อไปนี้

การเก้าอี้พระพุทธฐานชั้งสมมติเป็นทัวแทนของพระพุทธองค์ และการเก้าอี้
พระสังฆสาวกของพระพุทธเจ้า มีรายละเอียดดังนี้

1. นั่งถูกเข้ากระย่างเท้าบนมือยกขึ้นหัวงัก ปลายนิ้วจิกไรม แล้วกราบ
แม้มือลงร่วมกับพื้นสามกรัง ให้น้ำยากรจารกพื้นระหว่างนิ้วที่แมกราม เมื่อจบแล้วพนมมือขึ้น
ตามเนินอิฐอิฐกรังหนึ่ง เรียกว่า กราบในท่าเบญจารงกประดิษฐ์ กือ ตั้งลงแห่งองค์ ๕
ไกแก่ เช้าหั้ง ๒ ป่ามือหั้ง ๒ หน้ายากหนึ่ง ในเช้าและหออกหั้งสองกรังกัน อย่าให้หออก
อยู่ในระหว่างเช้าและหางออกไปช้างนอก

2. การกรานทั้งสามกรังนั้นก้าวหมาย กั้นนี้

การกรานกรังที่ ๑ กรานเพื่อรำลึกถึงองค์พระพุทธเจ้า

การกรานกรังที่ ๒ กรานพระธรรมกือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

การกรานกรังที่ ๓ กรานพระสังฆัญญาและแต่ชื่อไกกิ้ย เป็นสาวกผู้เจริญรอบ
กามสมเด็จพระสัมมาสัม侯เจ้า

3. ผู้พิจิญนั่งพับเพียนพนมมือหัวงัก หมอบกรานแม้มือหั้งสองช้างลงกับพื้น
สามกรังก์ไก

4. ถ้าเห็นพระสังฆ์ในเวลาที่เรายืนอยู่นอกสถานบ้านเรือน จะย่อขาลงแล้ว
ให้วกไก แท้ให้ปลายนิ้วนิ้วจิกหักที่ก้นคม เวลาเดินไปกามถนนทางเดินพระสังฆ์เดินผ่าน
มาควรหุกเดินหันหน้าไปทางพระสังฆ์ไม้ก่องให้ไว รอให้พระสังฆ์เดินผ่านไปก่อน ถ้านั่ง
เก้าอี้อยู่พระสังฆ์เดินมาในที่ไกต์ ควรลุกขึ้นบันรับและประนมมือให้ไว ถ้านั่งอยู่กับพื้นไม้ก่อง
ลุกขึ้นยืนและไม่ก่องให้ไว

5. การถวายของพระ

ชาย ถวายไก่โภคกรงท่อมือของห่านเลย ถูกเข้ากรานแม้มือครังเกียว

หลัง ท้องถ่ายในท่านปูผ้าชิ้นเล็กที่เรียกว่าบ้ำกرامเพื่อรับเสียก่อน จึงวางด้วยลงบนผ้านั้น เมื่อถวายแล้วกราบอีกครั้ง ไถยหนอนกราบแบบมือครั้งเดียว

6. การถักนากร

ถ้าส่วนของเท้าที่ไม่ถูกพาร์เบินร้อยหัวรถอยกรองเท้าเสียก่อน (ถ้าใช้เนื้นเกร็งแบบหรือแกงสาเกด้วยไม้ทองดอต เรื่องรองเท้าด้าจะเกินเห็นเหมือนคลานพระเจ้าก็ได้ เช่น พระปฐมเจ้าก็ เป็นต้น หรือในใบสด วิหาร ก็เช่นกัน เว้นแต่แกงเกร็งอยศไม้ ทองดอต) หยิบช่องวางลงในมากรพระด้วยความระมัดระวังที่ละเอียดให้หายใจเข้าออกก่อนเสมอ

7. ผู้หญิงไปหาพระสังฆท่องนั่งพับเพียงเรียบร้อย หรือนั่งเก้าอี้ในที่ ๆ ท่านจัก ไว้หางจากห้านพอดสมควร ไม่อยู่กับล่างกับพระสังฆ ท่องมีบุญที่สามนั่งอยู่ด้วยจึงจะถูก ภัยวินัยสังฆ เมื่อไปถึงยังไม่มีบุญที่สามอยู่ด้วย ควรขออภัยจากว่าจะมีบุญชាយมาอยู่เป็นเพื่อน

8. การพูดกับพระสังฆท่องมีสัมมาการะและสร้วมเหมือนกับเป้าเจ้านายผู้ใหญ่ หรือญาติผู้ใหญ่ ในพูดเล่นพลอย ๆ ซึ่งพังกูเป็นการขาดความเคารพไป

9. หญิงห้ามแทะกัวพระ แม้แทะชายผ้าสบงหรือจั่วที่ห้านบุงห่มอยู่ก็ไม่ได้

10. ไม่หันมองที่เกรียมไว้จะถักมากรารับประทาน

11. ไม่จำเป็นจะถักงรับประทานอาหารที่นำมาเลี้ยงหน้าพระ ท่อนน้ำพระสังฆท่อง อัญชิโนพิธี

12. ถูลสกรีห้ามแทะกัวไม่ถูกพาร์เบินไว้ กเซ่น แท่งราชรี บุ้งกางเงง หรือแทะกัว ชุดสันนวนกัวเองนั่งไม่สบาย ถือเป็นการไม่รู้จักกตະเหຫະ

13. ไม่สร้วตเสเศอาในวัด ซึ่งทุกคนต้องการความสงบและสร้วมอิริยาบถ

14. ถ้าจะถวายบัจจัยแก่พระสังฆควรเขียนจำนวนลงในใบปวนนาบัตรใช้ช่องถวาย ส่วนจำนวนเงินมองให้ไว้瓦จกรหรือผู้ที่ดูแลของห่าน เพราะพระวินัยห้ามไม่ให้พระสังฆ รับเงินทอง

15. พระภิกษุสังฆที่มีราชทินนาม เรียกว่า พระภิกษุทรงสมมติก็ มีคั้งนี้

สมเก็จพระมหาสมเจ้า (บุปผาเป็นพระราชนิรสของพระเจ้าแผ่นดิน และไก่ทรงพระกุญแจไปรกรเกล้า สถาปนา ถ้าไปรกรให้ทรงกรมกืออภิเษกพระนามครบ เช่น พระเจ้านรนวงศ์เชื้อกรมหลวงวิชรญาณวิรรถ ถ้าไม่ไก่ทรงกรมกือเป็นสมเก็จ)

สมเก็จพระสังฆราชเจ้า (บุปผาเป็นเชื้อพระวงศ์)

สมเก็จพระสังฆราชเจ้า (บุปผาเป็นบุคคลธรรมชาติ)

สมเก็จพระราชาคณะ พระภิกขุที่มีราชทินนามนำหน้าว่า "สมเก็จ"

(สมเก็จพระวันรัก)

พระราชาคณะมีลักษณะนี้

พระราชาคณะรองสมเก็จ พระภิกขุที่มีนามนำหน้าว่า "พระ"

(พระศานโถสก)

ชั้นธรรม พระราชาคณะชั้นนี้ ส่วนมากมีธรรมนิยมนำหน้าชื่อ (พระธรรมไภโนธิ)

ชั้นเทพ พระราชาคณะชั้นนี้ ส่วนมากมีเทพนำหน้าชื่อ (พระเทพมนี)

ชั้นราช พระราชาคณะชั้นนี้ ส่วนมากมีราชนำหน้าชื่อ (พระราชนิว)

ชั้นสามัญ พระราชาคณะชั้นนี้ มีนามว่า พระนิยมนำหน้าชื่อ (พระอมรโนดี)

พระครู เป็นท่านแห่งร่องพระราชาคณะลงมา เช่น (พระครุจุณายก)

สมเก็จพระสังฆราช คือ บุปผาเป็นราชแห่งสงฆ์ เป็นใหญ่กว่าสังฆชนหัวอาพาจารไทย ทรงค่ารุ่งค่าแห่งสกุลมหาสังฆปฏิพิยาภิ เนื่องจากทรงปกคล้องทรงชั้นหมก

16. พระภิกขุสงฆ์มีคำพูดของท่านโดยเฉพาะ ใช้ค่าสรรพานมเหตุท่านว่า "อาคมากาฬ" หรือ อาคม (แยกด้วยเสียง บุญอย่างท่านมักใช้ว่า "ฉัน")

17. คำพูดของบุคคลที่ใช้สำรับกับพระสังฆราชถ้าเป็นเชื้อพระวงศ์มาแท้เดิม ก็ใช้ราชศัพท์กาม្មานักรักษ์ ถ้าเป็นคนสามัญชื่อรุ่นมา ฯ เมื่อไก่ทรงสถาปนาเป็น สมเก็จพระสังฆราชแล้วก็ทรงมีฐานักรักษ์ให้เป็นเท่าพระองค์เจ้า จึงทองใช้คำพูดย่าง ราชศัพท์ ใช้สรรพานมเหตุท่านว่า "ฝ่าพระบาท" บุปผาเป็นชายใช้ว่า "เกล้ากราหม่อม" บุปผาเป็นหญิงใช้ค่าว่า "หม่อนฉัน" และใช้กิริยาราชศัพท์ เช่น "สรง" "เสวย"

ใช้กำแผนซื้อสังเคราะห์กับราชากะและฐานานุกรนว่า พระเกษาทรงคุณ พระคุณเจ้า
ให้เห็น ท่านกุมฐานะของพระองค์

18. วิชั่นนิกพะให้มาทำพิธีทางบ้าน

การเขียนเป็นภารกิจความเที่ยหันรักไก่คือไว้เป็นหลักฐานกันสืบ ส่วนข้อความ
ที่เป็นหลักนักของแข้งสถานที่ วัน เดือน ปี และเวลาพร้อมทั้งชื่อยุนนิก

ถ้าเกี่ยวทั้งงานศพท้องแข้งให้รักเจนว่าเป็นศพไกร ไกรเป็นบูจักทำ พร้อมหัง
ของซื่อ ยก บรรดาศักดิ์ของบูชาดย (ถ้ามี) กวย ส่วนข้อความอื่น ๆ การแก้บูนิกนท์จะพึง
เขียนหมายความของ การ แก้ท้องของความสัมพันธ์ของบูชาดยกับยุนนิก และประวัติของบูชาดย
กวย (ประวัติถ้าไม่ใช่นิกเทศน์ เห็นว่าไม่มีก็คงไก)

นิ้ขอที่ควรกำหนดโดยคำที่นิมนิกไว้ กังนี้

ถ้า尼มนิกเกี่ยวทั้งการนมงคลพึงกล่าวว่า "เจริญพระพุทธมนต์" ถ้า尼มนิก
เกี่ยวทั้งงานศพพึงกล่าวว่า "สวามนต์" หรือ "สวคพระพุทธมนต์" ถ้า尼มนิกพระองค์
มากันเข้าฉันເຫດ อย่าใช้ถ้อยคำที่รักกันพระวินัยบูชาดย เช่น "นิมนิกฉันช้า" เป็นตน ควรใช้
คำกลาง ๆ ว่า ฉันภักทานหาร

19. ถ้าจะเขียนเป็นจกหมายกราบบุลสมเก้าพระสังฆราชก์ท้องใช้ราชศักดิ์
ชื่นกันว่า "กราบบุลทรงทราบฝ่าพระบาท" และลงท้ายว่า "ความนิควรแล้วแต่ทรงโปรดปรุง"

ถ้าพระองค์นั้นรองลงมาถือใช้ชื่นกันว่า "แม้สภารกราบเรียนหรือเรียน...
ที่เอกสารพอย่างสูง" ลงท้าย "กวยความเกราพอย่างสูง"

ถ้า尼มนิกมาในวันเกิด ควรใช้คำว่า นิมนิกรับอาหารบัพนากรเร้า เพื่อ
หวังนิมนิกฉันเข้า ฉันເຫດ ความสมควร

มาตรฐานในการรับประทานอาหาร

1. เมื่อได้รับเชิญไปรับประทานอาหารในงานพิธีใดก็ตาม ในว่าจะเป็นการรับประทานแบบไทย แบบฝรั่ง ย่อมใช้ยาหสุภาพ เช่น เคียวกัน ถ้าเป็นการรับประทานอาหารแบบนั้น เก้าอี้ที่ต้องนั่ง กัวทรงเรียบรอง และใช้เครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร ที่เป็นส่วนของตน เช่น จาน ชาม ช้อน ส้อม มีก จานแบ่ง ผ้าเช็ดมือ ถวยน้ำและด้วยเหล้า ถ้าเป็นอาหารไทยทองใช้ช้อนกลางถักอาหารที่เป็นของกลาง ไม่ใช้เครื่องมือของคนเอง ถักอาหารซึ่งเป็นของกลาง

2. เวลารับประทานอาหารทองรับประทานโดยประเมินคราวัง ไม่ห้าให้เลอะเทอะ มูนนาน ควรหมุนปากเวลาเคี้ยวอาหารเพื่อร่วงมีหิวเสียงดัง

3. ไม่ใช้มือของคนเองแตะทองหรือหยอดอาหารที่อยู่บนจะบะโภคนรืออาหารที่เป็นของกลาง

4. ในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่นทองรอให้ผู้มีอายุสกว่านั้นก่อนจึงนั่ง และผู้มีอายุโสเริ่มรับประทานก่อนจึงรับประทาน

5. ถ้านั่งเก้าอี้ควรนั่งกัวทรง ไม่หัวศอกบนโถะอาหาร ถ้านั่งกับพื้นควรนั่ง พับเพียงเรียบรองและถักกัวทรงไม่หัวแขน

6. การใช้ผ้าเช็ดมือ เมื่อเข้านั่งโถะอาหารก่อนจะรับประทานควรยืน ผ้าเช็ดมือที่ถัก ก่อนคั่มควรใช้ผ้าเช็ดมือเช็ดปากก่อนทุกครั้ง เพื่อกันมือไห้แก้วเป็นคราบ คั่มเสร็จแล้วเช็ดก้อครั้ง วิธีเช็ดก้อขับพลิกผ้าเช็ดมือทางค้านในขับที่รินปีปากในยักษันหั้งผิน เมื่อเช็ดแล้วครานรอนรินปีปากจะอยู่ทางค้านในไม่เป็นที่น่ารังเกียจ ไม่ทองใช้ผ้าเช็ดมือ เช็ดช้อน ส้อม จาน ชาม ใช้เสร็จแล้วไม่ทองพับควรวางไว้บนโถะชายมือของตน ระหว่างรับประทานอาหารถ้ามีความจำเป็นทองถูกไปจากโถะควรวางผ้าเช็ดมือไว้ที่เก้าอี้กล่าวค่า ขอโทษเสียก่อนจะถูกนำไป

7. ถือร้อนถ้ามีความจำเป็นห้องถูกไปจากโถะควรวางผ้าเช็ดมือไว้ที่เก้าอี้กล่าวค่า ขอโทษเสียก่อนจะถูกนำไป

ถ้ารับประทานอาหารแบบปรุงที่คงใช้มีกับส้อม ถือมีกับมือขวา ถือส้อมกับมือซ้าย ส่วนชนมนังอยู่ทางซ้ายมือนิใช้รับประทานด้วยมือ เวลาใช้มีกหานเนยลงบนชนมนัง ใช้มือซ้ายกดช้อนซ้ายมังไว้ในจานแล้วจึงทานเนยให้เรียบเร้อย

8. การซักน้ำขับหรือน้ำแกง ย้อมซักจากซ่างขอนและซกอย่างเงี่ยมอย่าให้มีเสียงดัง

วิธีถักจะใช้ถักจากมินอกเข้าไปหาด้านในหรือจากซ้างในออกมาย่างนอกก็ได้

9. การใช้มีกมีไว้สำหรับตักอาหารจะนำใบจันอาหารเข้าปากไม่ได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ ญูกใช้มีกส่งอาหารเข้าปากญูนันเสยมารยาทด้วยมาก

10. ในการรับประทานน้ำชาหรือกาแฟ ช้อนกาแฟหรือช้อนชาจะมีไว้สำหรับใช้กินเท่านั้น เมื่อคนเสร็จแล้วท้องวางไว้ในจานรองด้วยอย่างดีก็จะดูน่ารักจากช้อนเป็นอันขาด

11. การคั่มควรคั่มชา ๆ ระวังไม่คั่มในมีเสียง ความมีการเว้นระยะห่าง ไม่ควรคั่มรวดเดียวหมด ไม่คั่มขณะที่ยังมีอาหารอยู่ในปาก และไม่ทิ้งรอยลิปสติกที่ทาปากไว้ทั้ง

12. ญูมีมารยาทไม่พูดถึงสิ่งที่น้ำเกลี้ยกลหรือน้ำหัวเสียวให้เป็นที่รังเก็บจะรับประทานอาหาร

การรับประทานอาหารแบบไทยหรือแบบพื้งที่ของ

เรารับประทานด้วยมือของเราเอง ก่อนรับประทานทองลงมือให้สะอาด ใช้น้ำสะอาดคลุกบนพื้นบ้าน ญูที่จะรับประทานนั่งล้อมวงตักข้าวใส่จานกันกันในกรอบกรอง มีกับกันในจานด้วยช้อนกลาง ใช้มือขวาชุบของที่ตักมา กับข้าวในจานให้เป็นก้อน ให้พอคั่มปากของคัว ใช้นิวหัวแม่มือผลักก้อนข้าวให้เข้าไปอยู่ในปาก กองระหว่างอย่างให้ร่วงหล่นออกจากปากจะเป็นการเสยมารยาท หั้งทองระหว่างข้าวสูกอย่าใช้กิปปากและกิมมือ ควรใช้นิวหัวแม่มือเชี้ยวออกให้หมด อย่าใช้นิวหัวแม่มือลงจานข้าว เช่นในนิยมทำกัน หัวว่าเสยมารยาทด้วย ในสมัยโบราณยังไม่รู้จักร่องเรือไว้กุกตามให้อบ้างไว จึงใช้ช้อนตักแกง

อันเกี่ยวกับถ่างกันถ่างซึ่งความชอบใจ แต่เขาก็อยู่กันใกล้กันไว้นาน ๆ เนื่องกัน คุ้มแล้ว
ถ่างนิสัยจะถูกดันมาตั้งประท่านของหวานกันก็จะไม่

13. การรับประทานอาหารชนิดข้าวทั่วไปของหรือบุพเพเท่า

โดยมากจัดสานรับเนื่องมีแขกมาก ๆ คือเจ้าของบ้านจะวางอาหารพร้อมทั้ง
ภาชนะแบบกันไว้เป็นหนู ๆ จัดอย่างสวยงามหั้งกลางและหวาน แล้วเชิญแขกที่รับเชิญไป
แบบรับประทานเองตามใจชอบ

14. ผู้รับเชิญจะเดินไปนับเบร์ของมื้อสานรับรับประทานก่อน เช่น งาน งาน
ศรีษะ ขอน มีก และอื่น ๆ

15. เมื่อมีเบร์ของอุปกรณ์พร้อมแล้วจึงเลือกอาหารตามใจชอบ

16. เราควรจะรู้จักกระเพาะอาหารของเราราให้ดีว่าจะบรรยายอาหารสักเท่าไหร่
แล้วแบ่งให้พอต่อกันความท้องการของคน อาย่าโถกตักแบ่งไปปุณรับประทานไม่หมก และอย่า
แบ่งโภยคุบเขียวทำลายความสวยงามที่เขากลั่งอาหารไว้

17. เมื่อรับประทานเสร็จแล้วก็วางแผนไว้ที่ให้ที่นั่งที่เหมาะสมแก่จำนวนที่ใช้แล้ว
หรือส่งให้คนรับใช้ที่เก็บจำนวนที่แยกรับประทานเสร็จแล้วก็ได้

คำใช้ภาษาสุภาพแบบไทย

ประเพณีนิยมถือความลักษณะนี้ในทางชาติวัฒนธรรม ทุกๆ ภาคภูมิ ละภัยภูมิ ซึ่งแห่งนี้
เป็นชาติที่มีความรู้สึกนึกคิดประณีต แสดงออกให้เห็นทางความประพฤติทั้งทางกาย วาจา
และใจ วาจาไฟเราะหรือที่เรียกเป็นศัพท์ว่า ปัญญาจานนั้น ให้แก่ ถ้อยคำที่เว้นจากชั่วร้าย
วาจาไฟเราะเป็นคุณสมบัติสำคัญในการพูดเพื่อกำเนิดความสงบน้ำใจประโยชน์ทุกประโยชน์ท่าน
และย่อมยกเห็นยิ่งใหญ่ใจของผู้ใดผังให้เกิดความนิยมรักใกรัตน์ถือผู้พูด นารถ บิตร
บุกรถวายถ้อยคำอ่อนหวานคำนั้นย่อมจับใจของบุกรถวิกา ทำให้เกิดความรักใกรัตน์ถือ และ
กลั่นถูกกับนิกรรมการค่ายิ่งขึ้น บุกรถวิการ์รักพูด นารถนิภัยย่อมรักເອົ້າຄູນมากขึ้น

ชาติไทยจึงรักกันหนักหนาที่สุดไว้ให้เหมือนเดิมแก่บุคคลอื่นแล้วแก่ก่อการ
กุชช่องบุคคล เช่น จะพูดกันผู้สูงอายุกว่าความที่เรียกว่ามีวัยกุชชิ หรือมีฐานะสูงกว่าความที่
เรียกว่าชาติกุชชิ กับผู้เนื้อและให้มังกันมัชชา เพราะราชวงศ์กับพระมหากษัตริย์และพระองค์
ควรจะพูดอย่างไร

ท่านผู้เป็นอิสระฉลาดในการปฏิสันธิการกล่าวด้วยคำปราศรัยไปรยประยุกต์น้อย
ทั้วนานยังคงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ท่าทันให้เป็นที่นับถือของคนทั้งหลาย ถ้าเข้าใจพูดอย่างนี้น้อยให้
มีกำลังใจท่าทีการงานด้วยความจงรักภักดี ว่าชาใหญ่เรา เป็นของหาดูไม่ได้ หากเข้าใจ
ใช้ภาษาพูดในการต่อสู้ทางการเมืองและทางการต่างๆ แล้วยอมยังประยุกต์น้อยให้สำเร็จทั้ง
ในการกิจการและค้านการสามก๊ก

ผู้มีอำนาจจะต้องระมัดระวังในการใช้เวลา ก่อ

1. ท่องระวังมีไว้ราชการเหตุ ขันเป็นเหตุให้คนทั้งหลายพยายามเรื่องดีอ แลนั้นดีอ เพาะความเท็จนั้นจะปราบกูชั้นให้มีวันใกล้วันหนึ่ง ถ้ามีผู้ร่าໄก์จะเห็นไปว่ากิริยา
ราชการที่บุคคลพูดเหตุอย่างสุภาพเรียบร้อยนั้นเป็นสมิองเบล็อกที่หุ่มห่อร่างกายอยู่ภายนอก
แก่ภายในในมืออะไรก็เลย เห็นอนกับทกกลวยเรียบร้อยแทบทางนออกแก่ภายในในมีแก่น

2. ไม่ใช้วาจาอย่างส่อเสียคืนให้ผู้อื่นแทรกร้าว หรือระหว่างระแหงกัน ควรหลีกเลี่ยงอย่างเด็ดขาด การสนทนาที่คีย้อนไม่กล่าวถึงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้กล่าวถึงเรื่องที่ไม่พากเพิงถึงบุคคลในทางที่จะทำให้เข้าเสียหาย ควรพูดสนทนาในทางที่จะให้เกิดความรู้ เช่น เรื่องหนังสือก้าง ๆ ที่คนไม่อาจพยายามพอสมควร ก็จะมีเรื่องศูยใหญ่มากโดยไม่มีเรื่องร้อนใจเกิดขึ้นจากคำสนทนา

3. ไม่กล่าวว่าจากงานกายเสียกสึกดูถูก หรือรักคนผู้อื่นจะทำให้รักเกิ่งกัน และเป็นการนำและอย่างรับผู้ที่แสดงความจากเรียนนั้นของมา เพราะจะทำให้ผู้ไทยนิไทฟังแล้วถึงว่าผู้พูดนิการสอนอย่างไร

4. ท้องพยาบาลใช้ค่าหุคที่เหมาะสมที่ควรและถูกหุคที่เร้าหุคคุยการหุคภาวะฯ ให้เราซ่อนเป็นที่นิยมชนชั้นแก่ผู้ให้ข้อมูลมาก และยังประไชช์ให้แก่คนเองให้เป็นที่นับถือของคนหั้งหลาย ถ้าเข้าใจหุคอาจยังบูดอยู่ในมีแก่ใจหักจัดการหุคความจงรักภักดี

5. บ่อนไม่หุคเสียงดังจนเกินไปหรือหุคกลางหัวเราะกลางในกลุ่มคนที่คนร่วมสันทานหุคจะทำให้บุคคลเสียบุคคลิกลักษณะของสุภาพชน

6. ถูสันทานที่กันน้ำไว้จะเป็นบุคคลอย่างเดียว หรือพังอย่างเดียวจะหักใจหักจิตใจให้พอดี คือรู้จักบุคคลให้พังพอใจและเป็นนักพังที่สนใจ

7. สุภาพสตรียอมมีความสารวนกายอยู่เป็นนิจ ไม่ส่งเสียงอ้ออิง ไม่ห้าสนิหหรือหอยอกลอกกับบุญชนที่ลับและที่เปิดเผย ไม่หุคจานบานคาย ไม่หัวเราะส่งเสียงดังหุคดังเกินงานจนเป็นจุดเด่นให้คนอื่นหันมาจ้องมอง

มารยาททางใจ

บุ้มารยาททางใจ คือ บุห์ให้มีการปรับปรุงจิตใจให้ปักใจในศีลธรรม คือเราทุกคนยอมทราบว่าจะไร้ถูกอะไรพิเศษกว่ากัน หั้นและย้อมใจในคุณงามความดีกว่ากันหั้นเป็นเมื่อเราไม่ชอบอะไรคนอื่นก็คงไม่ชอบเหมือนกัน จึงควรวางแผนเป็นคนช่างใช้ความคิดเห็นด

ศีลธรรมรวมกันเป็นเครื่องมือปรับปรุงความประพฤติทางกายและวาจาหั้งเป็นเครื่องประคับประคองใจคนให้เที่ยงตรงก่อจุกหมาย คือความดีงามความสมควรแก่เหตุกับสามารถพิสูจน์ให้รู้แจ้งเห็นจริงก้าวใจคนเอง หั้งจิตนั้นอยู่ในความเมตตา กรุณา มุทิษา และอุเบกษา พร้อมหัวใจให้ผู้อื่นเป็นสุข ตอบบ้านมีคุณธรรมของผู้อื่น เพื่อประกอบอาชีพในทางที่ชอบ และมีสกิปัญญารอบดูดู รู้จักสิ่งใดควรประพฤติหรือไม่ควรประพฤติ จิตใจยั่นแสลงของให้ผู้อื่นเห็นโดยทางกิริยา วาจา สุภาพก่อคนหัวใจเป็นที่นิยมเลื่อนໃศเกราห์ นับถือแก่ผู้ที่ให้คนหาสามาคุน ยิ่งกว่าบุหงาวิชช์รูปสมบัติหรืออุคุณคุณหัวใจรับฟังสมบัติแก่จิตใจหุค

ฉะนั้น บุคคลจึงพึงระวังสารวนความคิด จิตใจที่มักจะแสลงของมาให้เห็นทางกิริยาและวาจาให้ถูกต้องและถูกงำน เหมาะสมกากะเทศและแก่บุคคลในเวลาอยู่ในสามาคุนหรือในที่สาธารณะ ดังที่ไปนี้

บุกคลิกจะໄກ็ชี้ว่าเป็นผู้มีมารยาททางใจ หรือไม่มีมารยาททางใจซึ่งอยู่กับ
นในกรรมของบุกคลนั้นเอง

นในกรรม คือ การกระทำด้วยใจ มีความคิด ความรู้สึก ความต้องการท่างๆ
ทั้งด้านคิดและด้านร้าย เรื่อง ใจมีความเมตตาปรารถนาให้ดูดีอยู่เป็นสุข ใจมีความกรุณา
สงสารผู้ได้รับความทุกษ์ยาก ปรารถนาให้เข้าพ้นจากความทุกษ์ เหล่านี้เป็นหัวอย่าง
นในกรรมในด้านดี

ถ้าเป็นในกรรมในด้านร้าย ก็ได้แก่ ความคิดที่เป็นอุคุกมักในการชิง มักอิจฉา
พยายาม เห็นดูดีใจก็เกิดก่อตนใจแทนเอง ท้องการให้ผู้ได้กินนั้นถึงความวิบัติล่อมจนไป
เสียดังนี้เป็นทัน...

ผู้มีมารยาททางใจคือ ผู้ที่มีน้ำใจอันประณีตด้วยศีลธรรม และเป็นผู้ที่
ประพฤติการอันเป็นประโยชน์ทั้งแกกนเองและส่วนรวมนั้นเอง

ผู้มีมารยาททางใจนี้นอกจากมีพื้นภูมิคุณที่คิดมากแก่ตั้งเดิมบ้างแล้ว ยังคงให้รับ
การอบรมเชิงเดลาให้รู้จักสอนชั่วที่ บำบัดดูดี ดูดีให้ดี ดูดีให้ดี ดูดีให้ดี ดูดีให้ดี
ท่านผู้รู้ด้วยอิถกมากและหังจากการศึกษาที่พูดเห็นด้วยกันของบุกคลและสิ่งแวดล้อม
ทางๆ ชนบทธรรมเนียมประเพณีพันธุกรรมของชาติ และจากคำสอนทางศาสนาที่ตนเคารพ
นับถืออยู่ เป็นทัน

ผู้ศีลธรรมหรือมีบุญธรรมที่เรียกว่าเป็นอริยะชน มีธรรม คือ
ดุณสมบัติทั้งนี้ คือ

มีสุจริต ซึ่งนอกจากภายในและวาจาสุจริตแล้ว ท้องมีความสุจริตทางใจ คือ
คิดสิ่งที่คิดงามถูกของ เรียกว่า ประพฤติชอบด้วยใจ เช่น ไม่โลภ เพงเลิศคิดหาทาง
เอาแท้จริง ไม่คิดร้ายเบียดเบี้ยน ทั้งความปรารถนาคิดมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่กัน
มีความเห็นด้วยกัน

ผู้มีนารายาทางใจ นอกจგกท้องเป็นผู้มีศิลธรรมคังกล่าวแล้วยังท้องประพฤติเห็น
ขันเป็นประโยชน์หงแกกนเองและส่วนรวมด้วย

หลักธรรมเป็นแนวปฏิบัติกันนี้ ก็อ

มีพรมนวิหาร คือ ธรรมประชาใจของผู้ประเสริฐ หรือผู้มีจิตใจยิ่งใหญ่กว้าง
ทุกพระพรหม ๔ อายุ ถังนี้

๑) เมตตา ความรัก ความปรารถนาดี มีในครี ท้องการช่วยเหลือให้ทุกคน
ประสบประโยชน์และความสุข

๒) กุศลา ความสงสาร อยากช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากทุกชั้น ไม่ใช่ที่จะปลดปล่อย
บ้านบัดความทุกชั้นจากความเกื้อกูลของผู้อื่น

๓) มุทกษา ความเบิกบานยินดี เมื่อเห็นผู้อื่นอยู่กับความสุขก็มีจิตใจนั่นชื่นเบิกบาน

๔) อุเบกษา ความวางใจเป็นกลาง มีจิตรานเรียน ไม่เออนเอียงถวายรักหรือชัง

เมื่อมีคุณธรรมภายในเป็นพื้นฐาน จึงใช้เช่นนี้แล้วข้อมท่าให้การแสดงออกภายนอก
เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ หนักแน่น และจริงจัง

นอกจากนั้นแล้ว ท้องเปิดปันจิตให้มีความสันโภน คือยินดีพึงพอใจแก่ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
เกิดจากผลงานที่ตนแสดงนามาได้โดยชอบธรรม ภำพนกจิตให้มีสักดิ์ จากการที่ทำ ทำที่ดีด้วยแล้ว
ไว้ให้ รู้จักยั้งยั่งชั่งใจ ในมีความประมาท้อนจะทำให้เกิดภัยพลagaเสียหาย ไม่ปล่อยปละ
ละเลยหั้งใจการที่จะกระทำความดีงาม

เมื่อจิตได้รับการศึกษาด้วยสม่ำเสมอ ก็ยิ่งมีปัญญาอยู่เห็นๆ เหตุผล รู้คู่ข้า
คู่ใหญ่ ประโยชน์นี้ใช่ประโยชน์ม่องเห็นสิ่งทั้งหลายความความเป็นจริง รู้จักวินิจฉัยและ
ทำการกำก ฯ ความความคิดและพินิจพิจารณา

ฉะนั้น บุคคลพึงระวังสำรวจความคิดจิตใจที่มักจะแสดงออกมากันให้เห็นทางกิริยา
และว่าจ้าให้ถูกต้องและลงกงานเหมาะสมกับภาระเทศา และแก่บุคคลเวลาอยู่ในสถานะ หรือ
ในที่สาธารณะ ตั้งท่อไม่นี้

1. ในงานยังคงทั่ว ฯ ควรแสดงสีหน้าเบิกบานสกปรนแจ่มใสอยู่เสมอ
2. ในเวลาเยี่ยมคนป่วย ควรระมัดระวังกิริยาอาการให้เรียบง่าย ใช้ภาษาที่ดีอยู่ในบุคลากร ไม่พูดอะไรที่จะกระทบกระเทือนใจผู้ป่วย ควรหาเรื่องสนุกสนาน มาเล่าสู่กันฟัง

การเยี่ยมคนเจ็บป่วยควรปฏิบัติ ดังนี้

- (1) ถ้าไม่โรงพยาบาลพึงปฏิบัติการกฎหมายของโรงพยาบาลโดยไม่กรงกรอ
- (2) ถ้าเป็นโรงพยาบาลชุมชนหรือบ้านทั่วไป ส่งนามบัตรหรือคอกในก็พอแต่จะนำไปใช้อย่างพบไม่ควรอยู่นานเกิน 5-10 นาที
- (3) ชวนคุยกับเรื่องที่จะก่อความสกปรนให้แก่คนไขอย่างบุคคลเรื่องเพร้าสลดใจ จะห้ามให้คนไขรู้สึกผึ้งซ่านใจ
- (4) เมื่อยู่ในห้องคนไขอย่างถูกเดินไปมา คนไข้จะท้องเหลือบและแหงหน้า หรือพลิกหัวมองท่าน จะห้ามให้เห็นกันเนื้อยาอยู่ในห้อง

- (5) อย่าทักคนไข้ที่จะห้ามให้ใจเสีย เช่น 伸 伸 伸 伸 ป่วนมาก หน้าซีด เป็นกัน
- (6) ทุกครั้งที่เข้าเยี่ยมควรแจ้งให้แพทย์หรือพยาบาลทราบเสียก่อน เพื่อสะดวกแก่คนไข้ อย่าดึงวิสาสะเข้าไปกลางใจชอบ

3. ในงานเป้าพักของระมัดระวังเป็นพิเศษ ควรแสดงกิริยาสูงและสงวน ความรื่นเริงไว้ให้มากกว่าเวลาอื่น เช่น เป้าพักแล้วไม่ควรยืนจับกุญแจหน้าร้าว เวิงกัน หักหายกันพอสมควรแล้วกลับ ถ้าจะอยู่เผาจีรงควรหาที่สมควรนั่งถวายความสำราญระหว่าง แท็กการไปช่วยงานพชของเราในปัจจุบันมักจะเห็นกันว่าเป็นการสมากมายทั่ว ๆ ไป แซกนักจะอยู่นาน โดยถือว่าเป็นกันเอง เมื่อเป็นเช่นนี้ก็เกิดจับกุญแจหน้าอกรสชาต สนุกสนานขึ้นมา ซึ่งเป็นการผิดมารยาทอย่างยิ่ง ถูกพากษนควรรู้ว่าคนกำลังอยู่ในสังคมໃท สถานที่เช่นไก จึงควรพยายามรังไข่ตนเองให้อยู่ในความพอคิดเสมอ

เนื้อไปงานศพกวนบ้านหรือกวนวัสดุกาวและคงความเคารพก่อนถ่าย

พุทธศาสนาพึงระลึกไว้เสมอว่า เราเป็นพุทธศาสนิกชนสมควรปฏิบัติอย่างไร ในสถานที่เช่นนี้ให้พิoyaานทั้งสิ่วไว้ให้มันและนี่ก็ว่า บัดนี้กัวเรากำลังอยู่ที่ไหนและกำลังอยู่กับใคร ในนี่กอยู่ในเมืองใด แม้จะมีเรื่องกลอกขันชันหรือเห็นกิริยาทางอันน่าชินน์ของผู้มาในงานก็ไม่บังควรแสดงมารยาทดอนในสุภาพ เช่น หัวเราะออกมาก่อนอยู่อ่อนเห็น

(1) เนื้อไปงานสุกดอกิจธรรมพห บูรณ์มารยาทางท่าความเคารพด้วยอนุรักษ์และคงการเคารพให้เหมาะสมสมกับฐานะ คือต้องเป็นพหพูนีอาวุโส-มีฐานะความชอบธรรมของราษฎร์ ภารกิจของบุคคลธรรมชาติ ถ้าเป็นพหที่มีอาชญาอยกว่าห้องอยู่อยกว่ากันเพียงยืนหัวหน้าไปทางหน้ากิริยาที่ส่งบนเป็นการอธิฐานจิตกรรมก้าวสั่งสอนในพุทธศาสนา...

(2) เวลาเดินเข้าเมรุเบาศพ ห้องเกรียมชูปเทียนอย่างระดับห่อเรือนร้อยใส่มาในกระเบ้าจากบ้านหรือในงานรกรำพักก็ตี ควรมีนำ้มไทยใส่ชากเล็ก ๆ ไปจากบ้านไม่ใช่ไปใช้ชุดเทียนหรือนำ้มของเจ้าภาพซึ่งเอาเกรียมไว้เพื่อขาดเหลือสำหรับแซกนางคนที่จำเป็นจริง ๆ ไม่มีเวลาจะหาห้องหรือเกรียมมาไม่ทัน

ควรเดินในท่าส่วนรวมเกรียงลำกั้นเป็นแท้ ห้องรู้จักรอคอยไม่เบียดหรือแย่งชั้นหน้าไม่พุกคุยเสียงดังจนเป็นที่รำคาญแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง เวลาเข้าไปทางเครื่องหมายห้องหรือไม่ไฟควรเรียงเข้าไปเป็นระเบียบห้องต่อห้องไม่แยกห้องห้องห้องห้องห้อง

4. บูรณ์มารยาททางใจ ยอมสั่งของกันอยู่อันที่ไก่สังเคราะห์ให้ยินดี
5. บูรณ์มารยาททางใจ ยอมเป็นคนกรงท่อเวลาจนเป็นนิสัย
6. บูรณ์มารยาททางใจ ก่อนจะเข้าห้องอยู่อันจำเป็นจะก้องเคาะประตูก่อนเสมอ เพราะก้องรู้จักเกรงใจเจ้าของห้อง
7. บูรณ์มารยาททางใจ ยอมกล่าว "ขอบใจ" แก่ผู้ที่สังเคราะห์ควบเหลือห้อง ให้เป็นสิ่งของแก่เราทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นสิ่งเล็ก สิ่งใหญ่

8. ผู้มีภารยาทางใจ ย่อมกล่าว "ขอไทย" หรือ "เสียใจ" ในเมื่อเราทำอะไรพลังเบลด และเปิกดูดสองกันรักกิปาก

9. ผู้มีภารยาทางใจ ควรมีสติเมตทการเย่อแย้มแก่ภริยา ไม่ท่ากันเห็นนิยวนั้น จนเกินไป แยกของระวังเลือกสิ่งของให้บันในพอดหมายแม้จะเป็นของเล็กน้อยไม่มีค่า ก็ถือว่าเป็นเครื่องหมายของความไม่กรีฑักัน

10. ผู้มีภารยาทางใจ ย่อมรู้จักจะอย่างใดและมีความเห็นยิ่รังใจกันเอง ในเรื่องการกระทำบ้านปั่งท่าง ๆ เนื่องจากเป็นสตอร์บี้ความเห็นยิ่รังใจกันเองและมีความ ละเอียดในประพฤติการอันรู้อยู่แก่ใจว่าไม่เหมาะสมที่สุภาพสตรีจะประพฤติหั้งในที่ลับและ ที่แจ้ง ไม่ปล่อยใจฟังข่าวจนเบลดแสงคงอ่อนมาทางกาย วาจา ให้กันรู้ไปดึงความคิด จิตใจอันไม่งานของเรา

11. ผู้มีภารยาที่ย่อมรู้จักเกรงใจซึ่น ในล่วงเกินผู้ใดแม้ในสิ่งเล็กน้อย...

12. ผู้มีภารยาทางใจไม่ควรหึ้งเชช่องใจ เช่น ช่องบุหรี่ กระถางเรือนมือ หรือสิ่งใด ๆ ลงบนดันที่สาธารณะ บนบานพาณะ เช่น รถไฟ เวียนนก บนพื้นศาลา ที่พัก เป็นต้น

13. ผู้มีภารยาทางใจควรเข้าใจในกฎประไชชน์ของการทำบุญ ทำทาน

(1) ทำบุญด้วยเกรื่องบาริโก บุปผา แก่พระสงฆ์หั้งหลาຍที่ไม่มีอาชีพ ทำนาหากินเนื่องอนซึ่น

(2) ให้การศึกษาแก่กุลบุตรกุลธิการบุญยากจน

(3) ช่วยเหลือบุญป่วยให้ท้ากแกตุน

(4) ทำบุญทำทานแก่บุญยากจนที่เกรื่องบัจจย์สี ดำเนินการทำบุญทำทาน อัญเชิญ ฯ จะทำให้จิตใจของผู้นั้นแรมใส่เบิกบานอยู่เสมอ ฯ หังมีร่างกายและสติปัญญา แข็งแรงกว่า

(5) ลงเอกสารหนังนิ่งเก็บเท็จทั้งของตนเองและของสามี หรือญาติ
ฝ่ายนิκา และมารดา และบุกร้าย

(6) ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนที่มีอาชญากรรม

(7) ช่วยการศึกษาแก่ผู้ขาดแคลน

(8) ช่วยเหลือคนยากที่บ้าเพี้ยประโภชน์แก่ประเทศไทย

(9) ช่วยเหลือครอบครัวที่เคยมีคุณแก่เรามา

2. รายละเอียดหลักสูตรการสอนแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู

ก. ภาคความรู้ความสามารถทั่วไป

ให้ทดสอบความรู้ความสามารถทั่วไปดังต่อไปนี้ ด้วยวิธี สอนข้อเขียนโดยคำนึงถึงระดับความรู้ความสามารถที่ต้องการของตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งในแต่ละระดับ

1. วิชาความสามารถทั่วไป (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

- 1.1 ความสามารถด้านตัวเลข ให้ทดสอบโดยการวัดความสามารถในการคิดเลข สรุปเหตุผลเกี่ยวกับตัวเลขและข้อมูลต่าง ๆ
- 1.2 ความสามารถด้านภาษา ให้ทดสอบโดยการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สรุปความจากบทความต่าง ๆ และหาความสัมพันธ์ของคำ ข้อความหรือรูปภาพ
- 1.3 ความสามารถด้านเหตุผล ให้ทดสอบโดยการวัดความสามารถในการคิดสรุปเหตุผลและอุปมาอุปปไมย

2. วิชาภาษาไทย (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

- 2.1 คำศัพท์ ให้ทดสอบเกี่ยวกับ
 - 2.1.1 การสะกดคำ
 - 2.1.2 การอ่านคำ
 - 2.1.3 ความหมายของคำหรือกลุ่มคำ
 - 2.1.4 การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ
- 2.2 การเขียน ให้ทดสอบเกี่ยวกับ
 - 2.2.1 การเรียงข้อความ
 - 2.2.2 การแต่งประโยค
 - 2.2.3 การย่อความ
 - 2.2.4 การเขียนอภิบายความหมายของคำ

2.3 ความเข้าใจภาษา ให้ทดสอบเกี่ยวกับการอ่านจับใจความหรือการ
ทำความเข้าใจกับเรื่องราว บทความหรือข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามแต่ละบทความ
หรือข้อความนั้น รวมทั้งการสรุปความ การตีความ และการขยายความด้วย

๙. ภาคความรู้ที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

ให้ทดสอบความรู้ความสามารถที่จะใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยเฉพาะตาม
ที่ระบุไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งโดยวิธีสอบข้อเขียนหรือให้ทดสอบการปฏิบัติงาน หรือวิธี
อื่นวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ ตามความเหมาะสมสมดังต่อไปนี้

1. วิชาเฉพาะภูมิหรือวิชาเอก (คะแนนเต็ม 150 คะแนน)

ให้ทดสอบความรู้ในเนื้อหาวิชาและวิธีสอนที่ใช้เฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยวิธี
สอบข้อเขียนหรือสอบภาคปฏิบัติหรือสอบทั้งข้อเขียนและภาคปฏิบัติ

2. วิชาการศึกษาหรือวิชาชีพครูและการปฏิบัติราชการ (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

2.1 ให้ทดสอบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีสอนวิชาชีพหรือทดสอบความรู้เกี่ยวกับ
วิชาการศึกษา (คะแนนเต็ม 50 คะแนน) ได้แก่ จิตวิทยา หลักการสอน การวัดและประเมินผล
การสร้างและการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยวิธีสอบข้อเขียนหรือการปฏิบัติ หรือสอบทั้งข้อเขียน
และภาคปฏิบัติ

2.2 ให้ทดสอบความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติราชการ
(คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

2.2.1 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ.2523 และกฎ ก.ค.

2.2.2 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2512 และ
ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ว่าด้วยวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์และการอุทธรณ์

2.2.3 พระราชบัญญัติครุ พ.ศ.2488 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
รวมทั้งระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจารยกรรมราษฎร ตามระเบียบประเพล็งของครุ พ.ศ.2526

2.2.4 กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

2.2.5 กฎสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ 71(พ.ศ.2523) ออกตาม
ความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2478 และระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งกายของข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ

2.2.6 ระเบียบว่าด้วยการควบคุมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา
(ประกาศของคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา ฉบับที่ 132 กฎกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2515 และฉบับที่
2 พ.ศ.2518) รวมทั้งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา
พ.ศ.2515 และฉบับที่ 2 พ.ศ.2522

2.2.7 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการยกเว้นข้าราชการใน
สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2521 รวมทั้งเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์การลาบ่อยครั้ง
และการมาทำงานสายของกระทรวงศึกษาธิการ

2.2.8 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดเวลาทำงานและ
วันหยุดราชการของสถานศึกษา พ.ศ.2520 และ พ.ศ.2526

2.2.9 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพานักเรียนและนักศึกษา
ไปนอกสถานศึกษา พ.ศ.2529

2.2.10 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ
และผู้กำกับการสอบ พ.ศ.2506

2.2.11 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกรมนั้น ๆ โดยตรง ซึ่ง
อ.ก.ค.กรมกำหนดและให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันระบุไว้ในประกาศสรับสมัครสอบแข่งขันด้วย

2.2.11.1 สำนักงานคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติ

(1) พระราชบัญญัติการแบ่งส่วนราชการสำนักงาน

คณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2523

(2) พระราชบัญญัติประดิษฐ์ศึกษา พ.ศ.2523

(3) พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ.2523

(4) ระเบียบคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติ

ว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครู ในคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2523
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2527

(5) ระเบียบคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติ

ว่าด้วยการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครู ในคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาจังหวัด พ.ศ.2523
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2525 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2527

(6) ระเบียบคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติว่าด้วย

การเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครู ในคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาอำเภอ และคณะกรรมการ
การประดิษฐ์ศึกษากิ่งอำเภอ พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2524 (ฉบับที่ 3)
พ.ศ.2527 (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2529

(7) ระเบียบคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติ

ว่าด้วยการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ในคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษกรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2527

(8) ระเบียบคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติ

ว่าด้วยการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ในคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาจังหวัด พ.ศ.2523
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2527

(9) ระเบียบคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติ
ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประดิษฐ์ศึกษา พ.ศ.2529

(10) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมิน^{เพิ่มเติม}
ผลการเรียนตามหลักสูตรประดิษฐ์ศึกษา พุทธศักราช 2521 และ 2524

2.2.11.2 กรมอาชีวศึกษา

(1) พระราชนูญติวิทยาลัยครู พ.ศ.2523
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2523

2.2.11.3 กรมการฝึกหัดครู

(1) พระราชนูญติวิทยาลัยครู พ.ศ.2518 และแก้ไข^{เพิ่มเติม}

2.2.11.4 กรมศิลปากร

(1) พระราชนูญติวิทยาลัยครู พ.ศ.2518 และหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมศิลปากร
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2518 และหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมศิลปากร

2.2.11.5 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

(1) พระราชนูญติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ.2518

(2) ระเบียบวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาว่าด้วย^{เพิ่มเติม}
การสอนของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2528

2.2.11.6 กรมการศึกษานอกโรงเรียน

(1) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษา^{เพิ่มเติม}
ในสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2524 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2525

(2) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการนิเทศ
การศึกษาอกโรงเรียน พ.ศ.2523

(3) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดห้อง
สมุดประขาชน พ.ศ.2523

ค. ภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

ให้ประเมินผู้เข้าสอบเพื่อพิจารณาความเหมาะสมสมกับตำแหน่งหน้าที่จากประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน และลักษณะเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ และความรู้ในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ความสามารถ ประสบการณ์ ห่วงหึงใจ อุปนิสัย เจตคติ และบุคลิกภาพ เป็นต้น ให้มีกรรมการ ผู้ประเมินความเหมาะสมไม่น้อยกว่า 3 คน โดยใช้ระบบคะแนนเฉลี่ยและใช้แบบประเมินที่ ก.ค. กำหนด

เทคนิคการสอบข้อเขียน

ข้อสอบข้อเขียนเกือบทุกวิชาจะออกเป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก (ยกเว้นข้อสอบบาง กรรมอาจมี 4 ตัวเลือก) แต่ละวิชาที่มีข้อสอบประมาณ 100 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน ยกเว้นวิชา เอกภาษา วุฒิหรือวิชาเอกจะมีลักษณะดังนี้

1. บางกรม ออกเป็นแบบปรนัย 150 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน
2. บางกรม ออกเป็นแบบปรนัย ครึ่งหนึ่งคือ 75 คะแนน แล้วสอบภาคปฏิบัติอีก ครึ่งหนึ่ง 75 คะแนน
3. บางกรม ออกเป็นแบบอัตนัยครึ่งหนึ่ง แล้วสอบภาคปฏิบัติครึ่งหนึ่ง

โครงข้อแนะนำเทคนิคการทำข้อสอบเชิงคังน์*

1. ใช้เวลาเตรียมตัวคุณนั่งสือให้นานพอสมควรและเลือกทำราคุณมือที่จะช่วยให้คุณนั่งสือได้ถูกทาง โดยให้ความสำคัญของทุกวิชาเท่าเทียมกัน
2. ในวันสอบควรเตรียมเครื่องมือหรืออุปกรณ์ให้พร้อม เช่น คินสอ 2 ปี และยางลบ สำหรับการทำข้อสอบแบบปรนัยและใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer) ตรวจสอบ
3. ไปถึงสนามสอบก่อนเวลาสอบอย่างน้อย 30 นาที เพื่อให้ทราบห้องสอบและคุ้นเคยกับบรรยากาศในการสอบ
4. ก่อนลงมือทำข้อสอบต้องอ่านคำสั่ง และคำแนะนำอย่างละเอียด โดยเฉพาะการกรอกรหัสวิชา และเลขประจำตัวสอบจะต้องไม่ผิดพลาดอย่างเด็ดขาด
5. เมื่อทำข้อสอบเสร็จจะต้องมีเวลาตรวจทานการกรอกรหัสต่าง ๆ และการทำข้อสอบที่ไม่แน่ใจจนกว่าจะหมดเวลาสอบ

เทคนิคการสอบล้วนภายนอก

วิธีการสอบล้วนภายนอกนี้นิยมใช้กันทั่ว ๆ ไปมีอยู่ 2 วิธีคือ

1. เข้าสอบคู่หน้ากรรมการ 3 คน ในคราวเดียวกัน
2. เข้าสอบเวียนกรรมการจนครบ 3 คน
 - ห้อง 2 วิธีจะนำคะแนนที่ได้จากการทั้ง 3 มาหารเฉลี่ยกัน เช่น กรรมการ บ. ให้ 4 6 คะแนน
 - กรรมการ ช. ให้ 4 7 คะแนน
 - กรรมการ ค. ให้ 4 8 คะแนน

$$\text{กันจำคะแนนทั้ง } 3 \text{ คนรวมกัน หารด้วย } 3 \text{ คือ } \frac{46+47+48}{3} = 47 \text{ คะแนน}$$

ข้อแนะนำในการสอบสัมภาษณ์มีดังนี้

1. แต่งกายให้เรียบร้อย ตั้งแต่ศรีษะจรดเท้า

2. การเดินเข้าหากรรมการต้องแสดงความอ่อนน้อม ยกมือไหว้ ผู้ที่เป็นประธาน พิจารณา เดียว เมื่อกรรมการเชิญให้นั่ง ก็กล่าวขอบคุณ และนั่งในอาการสำรวจ ไม่ว่างมือบนโต๊ะ หรือนั่งขาไขว่ห้างกระดิกเห้า และเมื่อสัมภาษณ์เสร็จแล้วก็ยกมือไหว้กรรมการอีกรึ่งหนึ่ง

3. ใช้เวลาสุภาพ ถูกต้องตามหลักภาษาขัดจังหวะ โดยเฉพาะการออกเสียง คำกล้า คำadam ใจที่พังไม่ได้ยินหรือไม่ชัดเจนก็กล่าวขออภัยให้กรรมการถามใหม่ คำadam ใจตอบ ไม่ได้ก็อย่าอ้าง อย่าเคา ต้องบอกว่าตอบไม่ได้ และอย่าเคาเป็นอันขาด

4. เตรียมศึกษาหาความรู้เป็นการล่วงหน้าไว้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น

- งานอดิเรก
 - ประวัติการศึกษาของตน
 - วิชาที่ตนชอบพร้อมเหตุผล
 - ช่าวเหตุการณ์ม้านเมือง
 - เชาวน์และความรู้รอบตัว เป็นต้น
-